

Hämeen liiton toiminta- ja taloussuunnitelma 2025–2027 ja talousarvio 2025.

Sisältö

<u>Maakuntajohtajan saatesanat</u>	3	<u>Toiminta ja tavoitteet 2025 ja suunnitelma 2025–2027</u>	21
<u>Hämeen liitto</u>	5	<u>Maakuntavaltuuston tavoitteet: Edunvalvonta</u>	22
<u>Hämeen liiton organisaatio 1.1.2025</u>	7	<u>Maakuntavaltuuston tavoitteet: Yhteistyö</u>	23
<u>Hämeen liiton strategia 2020–2025</u>	8	<u>Maakuntavaltuuston tavoitteet: Kehittäminen</u>	24
<u>Johdanto toiminta- ja taloussuunnitelmaan ja talousarvioon</u>	13	<u>Maakuntavaltuuston tavoitteet: Yksilö – Organisaatio – Verkostot</u>	26
<u>Maakunnan kehittämisen lähtökohdat</u>	14	<u>Talousarvio perusteluineen vuodelle 2025 ja taloussuunnitelma vuosille 2025–2027</u>	27
<u>Maakunnan suunnittelujärjestelmä</u>	15	<u>Talousarvion yleisperustelut ja sitovuusaste</u>	28
<u>Luottamushenkilöhallinto</u>	16	<u>Talousarvio vuodelle 2025</u>	29
<u>Maakuntavaltuuston toiminta</u>	17	<u>Käyttötalousosa</u>	29
<u>Tarkastuslautakunnan toiminta</u>	18	<u>Käyttötalousosan yksityiskohtaiset perustelut</u>	30
<u>Maakuntahallituksen toiminta</u>	19	<u>Investointiosa</u>	33
<u>Maakunnan yhteistyöryhmän toiminta</u>	20	<u>Rahoitusosa</u>	33
		<u>Tuloslaskelma</u>	34
		<u>Talousarviotaulukot vuodelle 2025 ja suunnitelmavuosille 2025–2027</u>	35
		<u>Taulukko: Käyttötalousosa</u>	36
		<u>Taulukko: Tuloslaskelma</u>	37
		<u>Taulukko: Investointiosa</u>	38
		<u>Taulukko: Rahoitusosa</u>	39
		<u>Taulukko: Jäsenkuntien maksuosuudet vuodelle 2025</u>	40
		<u>Taulukko: Taseen yli-/alijäämän kehittyminen</u>	41

Maakuntajohtajan saate 1/2

Siirrymme kohti vuotta 2025 edelleen varsin turbulentsissa toimintaympäristössä. Tekoäly, energiamurros, kansainvälisen oikeuden järkkyminen ja sota Euroopassa sekä kansallisesti vaisu talouskehitys ja velkaantuminen värittävät eri sävyin maailmaa ympärillämme.

Kehityksessä on yhtäaikaista myönteisiä, mutta myös haastavia piirteitä. Valonpilkahduksiakin on jo näkyvissä. Korot ovat kääntyneet laskuun ja siten rakentamisen pahin suhdannekuoppa lienee hitaasti tasaantumassa. Pitkään Suomen taloudelle liian korkealla tasolla olleet korot ovat myös heikentäneet merkittävästi yritysten mahdollisuuksia investoida kasvuun, millä on ollut laaja-alaisia vaikutuksia elinkeinoelämän kehitykseen.

Kanta-Hämeelle keskeistä on erityisesti teollisuuden menestys ja kasvukyky. Kanta-Häme on edelleen yksi Suomen teollisuuden tukipilareista ja teollisuus on myös tilastojen perusteella edelleen maakuntamme arvonluonnin keskiössä, vaikkakin suurin osa työllisistä työskentelee nykyään palvelualoilla.

Maakunnan väestökehityksen osalta tilanne on varsin stabiili, joskin väkilukua pitää yllä tällä hetkellä ainoastaan maahanmuutto. Syntyvyyden kehitys jatkuu lähes koko Suomessa ja myös Hämeessä edelleen historiallisen heikkona.

Tulevana vuonna ennakkoinnin, tulevaisuuden aavistelun sekä skenaariotyön merkitys korostuvat entisestään. Euroopan unionissa on valmisteilla jo erittäin vahvasti uusi ohjelmakausi, vaikka vanhaakin on vielä runsaasti jäljellä. Uuden parlamentin ja komission kauteen lähdeäessä käsittelyyn on tulossa myös isoja maakuntiin ja alueille heijastuvia kysymyksiä, jotka liittyvät erityisesti unionin koheesiopolitiikan jatkuu. Millainen on ylipäätään koheesiopolitiikan tulevaisuus? Miten rakennerahastoresursseihin vaikuttavat esimerkiksi EU:n mahdollinen laajentuminen, yhteinen maatalouspolitiikka ja ennen kaikkea tärkeä Ukrainan tukeminen?

Yhtäältä myös koko rahoitusjärjestelmä ohjelmiseen saattaa muuttua uuden komission ja parlamentin aikakaudella.

Ennakoitavia, mahdollisia kehityskulkuja riittää tuleville vuosille. Vaikka absoluuttiset euromäärät koheesiorahoitusta ovat Kanta-Hämeelle varsin pieniä, suhteellisesti ne ovat Hämeen kaltaisille maakunnille erittäin tärkeitä. Vaikka edistystä kansainvälisten kilpailujen rahoitusohjelmien hakujen osalta onkin saavutettu, koheesiorahituksen merkitystä ei voi millään tavoin vähentää aluekehitystoiminnan kivijalkana.

Kansallisesti meneillään on useita maakuntien liittojen toimintaan vaikuttavia lainsäädäntöhankkeita liittyen mm. valtion aluehallinnon uudistukseen sekä alueidenkäytön suunnitteluun. Ympäristössä tapahtuu siis paljon toiminnallisesti ja kokonaiskuvaa muokkaavat lukuisat asiat. Kaikella tällä on vaikutusta Hämeen liiton vuoden 2025 tavoitteiden, toiminnan ja talouden suunnitteluun. Tavoitteenamme on vastata ympäröiviin haasteisiin parhaalla mahdollisella tavalla Hämeen edun edistämiseksi. Huomioon tulee ottaa myös kuntavaalit, jotka käydään huhtikuussa 2025.

Maakuntajohtajan saate 2/2

Edunvalvonnan vahvaa yhteistyötä jatketaan maakunnan kuntien sekä Länsi-Suomen allianssin maakuntien kanssa. Valtiontalouden tiukan tilanteen vuoksi on selvää, että esimerkiksi infraan liittyvä pikavoittoja ei ole lähitulevaisuudessa helposti saatavissa. Hämeelle tärkeä päärata on kuitenkin onneksemme vahvassa kehityspotkussa.

Alueen yritysten kanssa käytyjen keskustelujen perusteella edunvalvonnassa vaikuttamista on suunnattava myös vahvemmin maakunnan elinkeinoelämän kasvuedellytysten tukemiseen. Kehityskohteena liiton toiminnassa on myös alueen elinkeinoelämään liittyvän EU-lainsäädännön ja sen kansallisen soveltamisen ennakointi, vaikuttaminen ja seuranta.

Aluesuunnittelun osalta energiapainotteisen vaihemaakuntakaavamme edistäminen jatkuu myös tulevana vuonna. Kaavaprosessi on etenemässä tällä hetkellä osallistumis- ja arviointisuunnitelma-vaiheessa.

Uusiutuvan energian rakentamisen ja energiansiirron yhteensovittaminen luonto- ja maisema-arvojen, asutuksen sekä ihmisten elinpiirikokemuksen kanssa on haasteellinen ja laaja työ, jota pyritään edistämään mahdollisimman huolellisesti ja tarkasti.

Aluekehittämisen osa-alueella maakuntaohjelma-prosessi on käynnistetty maakuntahallituksessa syksyllä 2024. Maakuntaohjelmatyön yhteydessä on tarkoitus kartoittaa myös edellytyksiä Hämeen yhteisen maakuntamielikuvan kulmakivien tunnistamiseksi ja edellytyksiä kokoavan maakuntamielikuvan luomiseksi. Maakuntaohjelmatyön välittömässä yhteydessä on suunnitelmissa myös uudistaa strategiaamme vastataksemme maakuntaohjelman toteuttamisen edellytyksiin ja pysyäksemme muuttuvassa ajassa paremmin kiinni, sekä päivittää maakunnan älykkään erikoistumisen strategian kärjet.

Hämeen liiton toimintaa määrittävät luonnollisesti vahvasti talous ja taloudelliset reunaehdot. Hämeen liiton talous on ollut toistaiseksi suhteellisen ennakoitava. Operatiivinen budjettimme vuodelle 2025 on noin 2 miljoonaa euroa.

Liiton taloudellinen asema on vakaa, mutta palkkaratkaisut ja ulkoa ostettavien palveluiden hinnannousut luonnollisesti kuormittavat myös liiton taloutta.

Kuntatalouden negatiivinen kehitystrendi suuressa osassa maata on niin ikään osa Hämeen liiton taloudellista toimintaympäristöä. Hämeen liitto on henkilöstöltään ja budjetiltaan yksi Suomen pienimmistä maakuntien liitoista, joten särkevävara ei juurikaan ole.

Hämeessä omaksuttu vahvan yhteistyön toimintatapa kuntien ja keskeisten sidosryhmien kesken paikkaa onneksemme rajallisia resursseja. Tulevana vuonna Hämeen liiton tehtävänä maakunnassa on olla vahvasti koheesiota ja luottamusta luova toimija. Haluamme olla arvostettu asiantuntijakumppani ja omalta osaltamme olla tunnistamassa ja edistämässä uusien maakuntaa eteenpäin vievien hankkeiden ja yhteistyön muotojen kehittymistä.

Toni K. Laine
Maakuntajohtaja

Hämeen liitto

Hämeen liitto on juureva ja arkea lähellä oleva Kanta-Hämeen maakunnan vaikuttava asiantuntija- ja kehittäjäorganisaatio, kuntayhtymä, jonka muodostavat 11 kantahämäläistä kuntaa.

Tavoitteemme ja toimintamme kärjet ryhmittyvät maakunnan ja sen kuntien edunvalvonnan, kehittämisen ja yhteistyön tehtävien ympärille. Toimintamme perustuu jäsenkuntien valtuustojen hyväksymään perussopimukseen.

Meillä on kaksi lakisääteistä tehtävää: maakuntakaavoitus ja aluekehittäminen. Nämä pitävät sisällään erilaisia maakuntamme kehittämis- ja suunnittelutehtäviä. Ohjaamme alueellista kehittämistä lain ja asetusten mukaisesti. Lisäksi huolehdimme maakuntakaavan laatimisesta ja sen ajantasaisuudesta ja kehittämisestä.

Tehtävämme on siis suurelta osin lakisääteistä, mutta on myös paljon kehittämistoimia, joissa voimme itse tai yhdessä maakunnan muiden toimijoiden kanssa tehdä valintoja.

Meillä työntekijät ovat alansa asiantuntijoita yksilöinä, osana Hämeen liiton organisaatiota ja sen tiimejä, sekä kansallisissa ja kansainvälisissä verkostoissaan. He ovat kehittämisen mestareita. Lisäksi meillä jokaisella on vastuu ja lupa kehittää ja laajentaa omaa asiantuntijuuttaan.

Olemme asettaneet kunnianhimoisia tavoitteita työllemme. Mottomme ”Asiantuntijuus intohimona” kertoo ajattelutavastamme ja työotteestamme. Tämä kannustaa ponnistelemaan. Työkulttuurimme on kaiken tämän lisäksi viritetty palvelemaan tiedon ja tiedolla johtamista.

Haluamme olla maakunnan paras ja Euroopan kärkeä edunvalvojana, kehittäjänä ja yhteistyön tekijänä, mutta myös työpaikkana. Meillä on kannustava ja tukea antava hyvähenkinen työyhteisö.

Toimistomme sijaitsee Hämeenlinnassa. Meillä työntekijät saavat käyttöönsä liikunta-, kulttuuri-, hieronta- ja lounasedun sekä kattavan työterveyshuollon. Olemme joustavat yöpaikka työn ja muun elämän yhteensovittamisessa.

Kansainvälinen arki meillä näkyy erityisesti Hämeen oman Brysselin toimiston, Häme EU Officen kautta, mutta myös kansainvälisten verkostojen välityksellä, joissa olemme mukana.

Hämeen liitto 2/2

Maakunnan edunvalvoja

Olemme terävä, kyvykäs ja vahvasti argumentoiva maakunnan ja sen kuntien tuki. Elämme kansainvälistä arkea, tiedostamme EU-politiikan mahdollisuudet ja olemme mukana Suomen ja EU:n välisessä keskustelussa. Tunnistamme myös valtakunnan politiikan oleelliset prosessit ja pelaajat – kehen vaikutamme milloinkin ja kenen kanssa.

Yhteistyön tekijä

Tunnistamme maakunnan kasvuun vaikuttavat tärkeät toimijat, joiden resurssit yhdistetään ja kohdistetaan tehokkaasti. Näitä ovat mm. keskeiset yritykset, kunnat, kehittämisorganisaatiot, oppilaitokset, tutkimuslaitokset ja rahoittajat niin Kanta-Hämeessä kuin muuallakin Suomessa ja kansainvälisesti.

Rakennamme systemaattisesti kilpailukyvyn kannata oleellisia verkostoja ja alustoja, tuotamme yhteistyöpalveluita kolminapaisen maakuntamme toimijoiden yhdessä sopimiin tehtäviin. Tarjoamme maakunnan yhteiselle tekemiselle kotipesän niissä asioissa ja silloin kun kunnat ja muut toimijat niin päättävät.

Kehittämisen mahdollistaja

Me ohjaamme strategisesti maakunnan hankesalkkua, Häme-portfoliota, ja kokoamme toteuttamisvoiman Kestävän kasvun Häme - maakuntaohjelmassa valittujen kehittämisen painopisteiden taakse. Rahoitusohjelmakauden valmistelu, rahoitettavien hankkeiden valinta ja hankekonsortioiden tukeminen eri rahoituslähteiden hyödyntämiseksi tähtäävät yhteiseen päämäärään.

Luomme kasvun edellytyksiä ja kestävän elämäntavan ja kehityksen perustaa, joiden edistämiseksi hyödynnämme maakuntakaavaa, liikennejärjestelmäsuunnitelmaa ja muita suunnittelun välineitä. Joskus joudumme tekemään ankariakin valintoja, kun kokoamme entistä määrätietoisemmin kehittämisen sisältöjä.

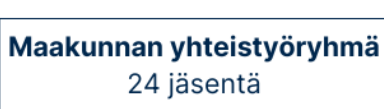
Tunnistamme ne maakuntamme vahvuudet, joihin kehittämisspanokset kannattaa suunnata aluetalouden uudistamiseksi ja vahvistamiseksi.

HÄMEEN LIITTO

Regional Council of Häme

Hämeen liiton organisaatio 1.1.2025

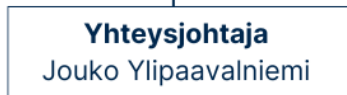

Johtoryhmä

ELINVOIMA-vastuualue

YHTEYSPALVELUT-vastuualue

Häme EU Office, Bryssel

Aluekehitystiimi

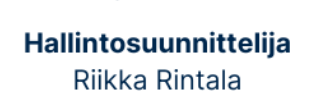
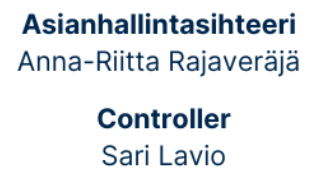
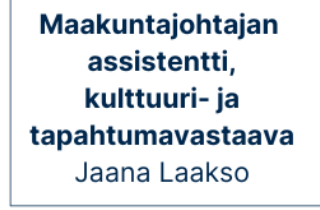
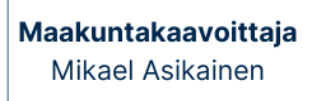
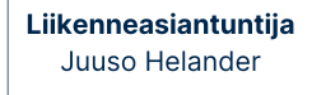
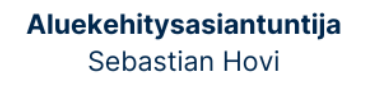

Aluesuunnittelutiimi

Viestintä

Hallintotiimi

HÄMEEN LIITTO
Regional Council of Häme

Hämeen liiton strategia 2020–2025.

Maakunnan palveluksessa – asiantuntijuus intohimona.

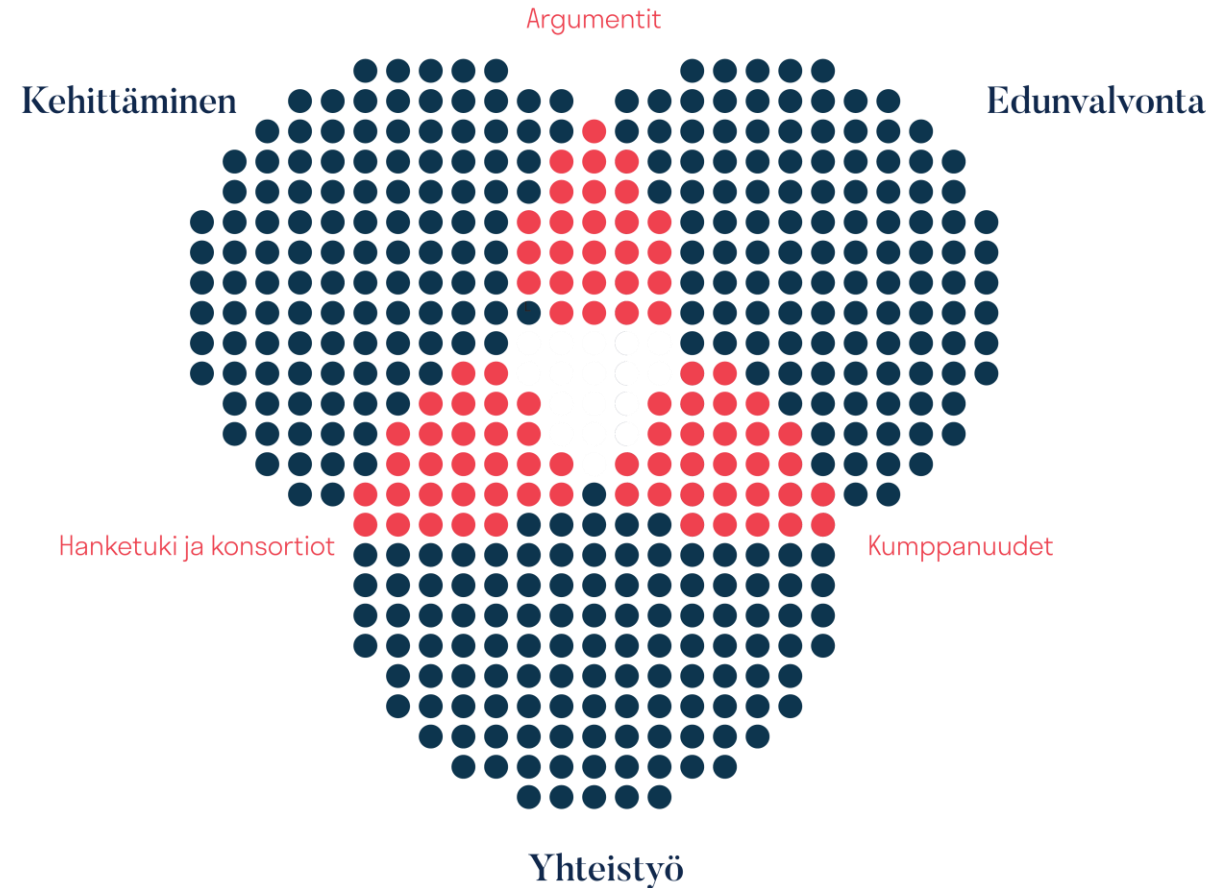
Hämeen liiton strategia 2020–2025

Maakunnan palveluksessa kokoamme yhteen Hämeen liiton kansanvaltaisen luottamushenkilöhallinnon ja virastossa työskentelevän henkilöstön.

Asiantuntijuus intohimona kertoo ajattelutavastamme ja työotteestamme. Sanoituksen ovat muotoilleet Hämeen maakuntahallitus kokouksessaan ja Hämeen liiton henkilöstö strategiatyöpajassaan.

Perustehtävämme on kansanvaltaiseen päätöksentekoon tukeutuva Kanta-Hämeen maakunnan vaikuttava asiantuntija- ja kehittäjäorganisaatio. Perustehtäväämme on määritelty kolme elementtiä:

- Lähtökohtana ja perustana kansanvaltainen päätöksenteko
- Maantieteellinen asemointi Kanta-Hämeeseen
- Vaikuttavuus, asiantuntemus ja kehittäminen.

Arvot toimintamme perustana

Arvopohjamme periytyy edellisestä strategiasta edustaen jatkuvuutta. Strategiaa varten tehdyssä sidosryhmäkyselyssä näihin arvoihin perustuvat määrittelyt saivat runsaasti mainintoja. Se kertoo, että olemme eläneet ja tehneet työtä arvojemme mukaisesti. Henkilöstömme on muotoillut nämä arvojen uudet sanoitukset strategiatyöpajassaan:

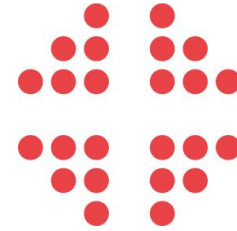
Tulevaisuus

Luomme rohkeasti suuntaa ja aistimme tulevaa.

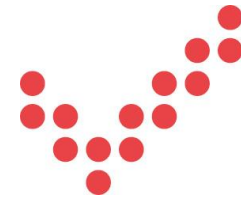
Tasapuolisuus

Luottamuksesta arvoa.

Yhteistyö

Yhdessä sisulla.

Asiantuntemus

Asiantuntijuus intohimona.

Kohti tavoitteita

Maakunnan paras ja Euroopan kärkeä edunvalvojana, kehittäjänä, yhteistyön tekijänä ja työpaikkana.

Tavoitteemme on viritetty riittävän kunnianhimoiseksi. Haluamme olla maakunnan paras, mutta se ei vielä riitä – haluamme olla myös Euroopan kärkeä.

Samalla viestimme, että elämme kansainvälistä arkea. Strategiatyön aikana tavoitteet ja toiminnan kärjet ovat ryhmittyneet edunvalvonnan, kehittämisen ja yhteistyön tehtävien ympärille. Lisäksi haluamme olla hyvä ja haluttu työpaikka.

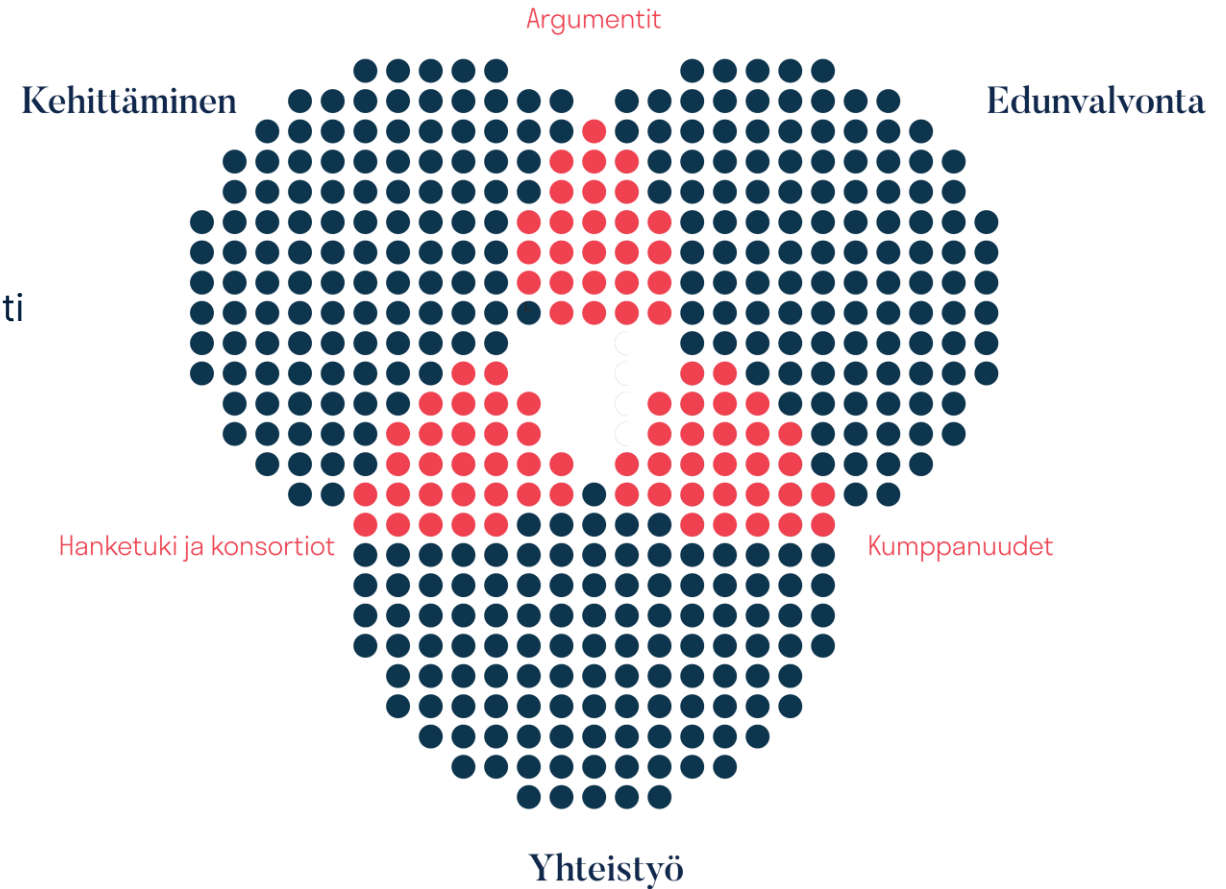

Sanat ovat tekoja

Hämeen liiton toiminnan kärjet 2020–2025

Tekemisemme painopisteet ryhmittyvät tavoitteiden mukaisesti edunvalvonnan, yhteistyön ja kehittämisen tehtäviin. Erityisen kiinnostavia tapahtuu painopisteiden välisillä rajapinnoilla.

Johdanto toiminta- ja taloussuunnitelmaan ja talousarvioon

Vuoden loppuun mennessä maakuntavaltuuston on hyväksyttävä kuntayhtymän talousarvio ja talouden vastuut ja velvoitteet seuraavaksi kalenterivuodeksi (kuntalaki). Samalla valtuusto hyväksyy taloussuunnitelman kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarvion kiinteä yhteys taloussuunnitelmaan todetaan laissa: talousarvio on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio- ja suunnitelma laaditaan siten, että ne toteuttavat kuntayhtymän strategiaa ja sen edellytykset tehtävien hoitamiseen turvataan. Samalla hyväksytään kuntayhtymän toiminnan ja talouden tavoitteet.

Palvelutoimintaa ja investointihankkeita koskevien tavoitteiden asettaminen sekä niiden edellyttää menojen ja tulojen budjetointi tehdään talousarvion käyttötalousosassa ja investointiosassa. Tuloslaskelmassa osoitetaan tulo-rahoituksen riittävyys käyttömeneihin ja poistoihin. Rahoitusosassa on yhteenveto rahanlähteistä ja käytöstä.

Kuntayhtymän perussopimuksen mukaan maakuntavaltuusto hyväksyy syyskokouksessaan Hämeen liiton seuraavan vuoden talousarvion ja kolmea tai useampaa vuotta koskevan taloussuunnitelman.

Maakuntavaltuusto hyväksyy talousarviossa sitovat toiminnan ja talouden tavoitteet sekä niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot (Hämeen liiton hallintosääntö). Talousarviosta päättäessään maakuntavaltuusto määrittelee mitkä ovat sen sitovina hyväksymät toiminnan tavoitteet.

Toiminta- ja taloussuunnitelma 2025–2027 ja talousarvio 2025 toteuttavat Hämeen liiton strategiaa, jonka valtuusto hyväksyi 25.11.2019.

Maakuntahallitus hyväksyy talousarvioon perustuvan työohjelman vuodelle 2025. Siinä päätetään tarkemmista toimista ja seurannasta, joilla päästään valtuuston asettamiin tavoitteisiin. Maakuntahallitus seuraa toiminta- ja taloussuunnitelman toteutumista.

Maakunnan kehittämisen lähtökohdat

Kanta-Hämeen maakunta on kasvu- ja kehitysmahdollisuuksiltaan yksi Suomen parhaista alueista.

Maakunnassamme on erikoistuttu elintarvikkeiden ja metallituotteiden valmistukseen ja metallin jalostukseen. Näiden lisäksi bio- ja kiertotalous, jätteenkierrätys, -käsittely ja loppusijoitus sekä tukku- ja vähittäiskaupan toimialat korostuvat työllistävinä aloina. Alueellamme on myös merkittävää puolustusteollisuuden toimintaa ja alan osaamista.

Työllisyyden suhteen Kanta-Hämeen tilanne on valoisampi kuin monissa muissa maakunnissa. Työllisyysaste on yli maakuntien keskiarvon ja työttömyys on ollut alle valtakunnallisen keskiarvon.

Talouden matalasuhdanteen vaikutukset ovat nähtävissä. Erityisesti rakennusala on kärsinyt näistä haasteista Kanta-Hämeessä.

Korkeasta potentiaalista ja hyvästä maantieteellisestä sijainnistaan huolimatta Kanta-Hämettä vaivaavat väestönkehityksen haasteet, jotka johtuvat pääosin syntyvyyden vähenemisestä. Poikkeuksellisen korkea maahanmuutto on osin helpottanut väestönkehityksen laskua.

Maakunnan veto- ja pitovoimaa asukkaista, yrityksistä, matkailijoista ja työpaikoista tuleekin vahvistaa entisestään, samoin on pyrittävä löytämään ratkaisuja työvoima- ja osaajapulaan. Myös viennin osuutta ja tutkimus-, kehitys- ja innovaatiointensiteettiä (TKI) on kasvatettava.

Maakunnan suunnittelujärjestelmä

Aluesuunnittelu

Maakunnan aluesuunnittelua ohjaava Kanta-Hämeen maakuntakaava 2040 on kokonaismaakuntakaava, joka kattaa koko maakunnan alueen. Maakuntakaava määrittelee maakunnan maankäytön pitkän ajanjakson kehittämisen suuntaviivat. Kaavan aluevaraukset esitetään kartalla kaavamerkintöinä ja kaavamääräyksinä. Kaavaan kuuluu myös kaavaselostus.

Maakuntakaava sisältää maakunnan kehityksen kannalta oleelliset alueet ja se ohjaa kuntien kaavoitusta ja viranomaisten muuta alueidenkäyttöä koskevaa suunnittelua.

Osana aluesuunnittelua liitto vastaa liikennejärjestelmäsuunnittelutyöstä alueellaan. Liikennejärjestelmäsuunnitelman lähtökohtana on kehittää maakunnan kaikkia liikennemuotoja tasapuolisesti tulevaisuuteen katsoen.

Aluekehitys

Maakunnan aluekehittämistä ohjaa Kestävän kasvun Häme 2022–2025 –maakuntaohjelma, joka perustuu maakuntamme avaintoimijoiden yhteiseen tahtotilaan Hämeen kehittämisestä. Tavoitteenamme on vahvistaa suunnitelmallisesti Hämeen TKI-toimintaa ja osaamista sekä kehittää sitä tulevaa infrastruktuuria.

Maakuntaohjelma sisältää maakuntamme mahdollisuuksiin ja tarpeisiin, kulttuuriin ja muihin erityispiirteisiin perustuvat kehittämisen tavoitteet sekä maakunnan älykkään erikoistumisen strategian.

Kanta-Hämeen aluekehittämisessä pyrimme keskittymään asioihin, jotka tukevat Kanta-Hämeen maakunnan kehittymistä, ovat toteutettavissa ja rahoitettavissa.

HÄMEEN LIITTO
Regional Council of Häme

Luottamushenkilöhallinto.

Maakuntavaltuusto

Tarkastuslautakunta

Maakuntahallitus

Maakunnan yhteistyöryhmä

Maakuntavaltuuston toiminta

Hämeen liiton ylintä päätösvaltaa käyttää maakuntavaltuusto, jossa on 54 jäsentä. Maakuntavaltuutetut ja varavaltuutetut ovat omien kuntiensä kunnanvaltuuston jäseniä.

Jäsenkuntien edustajainkokous valitsi 27.8.2021 maakuntavaltuuston jäsenet ja heille henkilökohtaiset varajäsenet vuoden 2021 kuntavaalien tulokseen perustuen. Jäsenet edustavat maakuntavaltuustossa jäsenkuntiaan.

Valtuuston keskeinen tehtävä on päättää maakunnan kehittämistä ohjaavista strategisista linjauksista, suunnitelmista, toimintaohjelmista ja maankäytön alueellisista suunnitelmista. Se käsittelee ja hyväksyy vuosittain Hämeen liiton toiminta- ja taloussuunnitelman ja talousarvion. Se ohjaa myös resurssien kohdentamista asettamalla tavoitteet talousarviovuoden toiminnalle.

Valtuusto hyväksyy tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen, jossa valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumista arvioidaan.

Tarkastuslautakunnan toiminta

Maakuntavaltuusto valitsi syyskuussa 2021 tarkastuslautakunnan omaa toimikauttaan vastaavaksi ajaksi. Tarkastuslautakunnan jäsenet ja varajäsenet ovat maakuntavaltuuston jäseniä.

Tilintarkastajaksi maakuntavaltuusto on valinnut TALVEA Julkishallinnon palvelut Oy:n.

Tarkastuslautakunta vastaa Hämeen liiton hallinnon ja talouden tarkastuksesta ja sen järjestämisestä. Lautakunta arvioi valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumista ja seuraa, että kuntayhtymän tilintarkastus toteutetaan hyvän kunnallisen tilintarkastustavan edellyttämällä tavalla.

Maakuntahallituksen toiminta

Maakuntavaltuusto valitsi syyskuussa 2021 yksitoista jäsentä maakuntahallitukseen Hämeen liiton perussopimuksen mukaisesti. Jäsenet valittiin maakunnan kolmelta seutukunnalta väestömäärien suhteessa.

Hallituksen muodostamisessa noudatettiin vuoden 2021 kuntavaalien poliittista äänijakaumaa maakunnassa. Hallituksen toimintakausi on sama kuin valtuustolla.

Maakuntahallitus valvoo kuntayhtymän etua, edustaa sitä ja tekee sen puolesta sopimukset. Sen tehtävänä on valmistella ja tehdä esitykset valtuustolle kaikista keskeisistä strategisista suunnitelmista ja asioista, liiton toiminta- ja taloussuunnitelmasta ja talousarviosta sekä muista valtuuston käsittelyyn menevistä asioista. Lisäksi hallitus vastaa valtuuston päätösten täytäntöönpanosta.

Valtuuston asettamien tavoitteiden saavuttamiseksi maakuntahallitus antaa toimintalinjaukset Hämeen liiton toiminnalle. Se seuraa asetettujen tavoitteiden toteutumista osavuosisikatsauksissa.

Hallitus käsittelee kehittämishankkeille muun muassa Euroopan aluekehitysrahaston varoista myönnettäväksi tulevat tuet.

Maakunnan yhteistyöryhmän toiminta

Maakuntahallitus asetti maakunnan yhteistyöryhmän (MYR) 15.11.2024 § 195. MYR koostuu maakunnan kehittämisen kannalta tärkeimmistä yhteistyötahoista ja valtionhallinnon organisaatioista seuraavasti:

1. Maakunnan kunnat ja Hämeen liitto, 8 jäsentä
2. Ohjelmia rahoittavat valtion viranomaiset ja muut yhteistyöryhmän tehtävien kannalta merkittävät valtionhallintoon kuuluvat organisaatiot, 8 jäsentä
3. Maakunnan kehittämisen kannalta keskeiset tahot kuten työmarkkina- ja elinkeinojärjestöjä, kansalaisyhteiskuntaa kuten ympäristö-, tasa-arvo- ja syrjimättömyyden edistämistä edustavia järjestöjä sekä muita alueen erityispiirteiden kannalta keskeisiä tahoja, 8 jäsentä

MYR toimii kumppanuuselimenä Euroopan alue- ja rakennepolitiikan ohjelman osalta 2021/1060, art. 8. Ryhmästä ja sen tehtävistä säädetään laissa (756/2021/toimeenpanolaki) ja valtioneuvoston asetuksessa (797/2021) alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin (EU) alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta.

MYR työskentelee maakuntavaltuuston toimikauden ajan. Hämeen liitto saa toiminnan kustannuksista tukea EU:n rakennerahastojen teknisestä tuesta, joten MYRin kustannukset kohdennetaan projektitoiminnan kustannuspaikalle omalle projektilleen.

HÄMEEN LIITTO
Regional Council of Häme

Toiminta ja tavoitteet 2025 ja suunnitelma 2025–2027

- Hämeen maakuntavaltuustotason tavoitteet vuodelle 2025
- Hämeen maakuntavaltuuston suunnitelmavuodet 2026–2027

Edunvalvonta

Maakuntavaltuuston tavoitteet vuodelle 2025

Tavoite	Mittarit
Vaikutamme yhdessä eteläisen Suomen maakuntien kanssa siihen, että vuonna 2028 alkavalla EU-ohjelmakaudella rahoitusta kohdennetaan nykyistä paremmin Kanta-Hämeen tarpeisiin.	<ul style="list-style-type: none"> Toteutuneet vaikuttamistoimet ja panostukset.
Varmistamme valtion aluehallinnon läsnäolon Kanta-Hämeessä.	<ul style="list-style-type: none"> Toteutuneet uusien elinvoimakeskusten ja lupa- ja valvontaviranomaisen toimipisteet. Toteutunut valtionhallinnon alueellinen asiantuntijuus.
Varmistamme, että puolustus- ja turvallisuusala vahvistuu Kanta-Hämeessä.	<ul style="list-style-type: none"> Kanta-Hämeestä on hyväksytty jäsen eurooppalaiseen ENDR-verkostoon. Kanta-Hämeeseen syntyneiden uusien alan yritysten ja työpaikkojen määrä.
Vaikutamme viestinnällä Kanta-Hämeen positiiviseen kehittymiseen.	<ul style="list-style-type: none"> Medianäkyvyys.

Suunnitelmavuodet 2026–2027

Tavoite	Mittarit
Varmistamme, että Helsinki-Tampere-välisen pääradan välityskyvyn parantaminen etenee suunnittelusta toteutukseen Pasila-Tampere-välillä.	<ul style="list-style-type: none"> Ohituspaikkojen suunnittelu on valmistunut. Ohituspaikkojen toteuttamisen rahoitus on varmistunut.
Varmistamme, että liikenneyhteydet Kanta-Hämeestä ulkomaille ja päinvastoin ovat sujuvat ja turvalliset, jotta ne palvelevat hyvin maakunnassa toimivia yrityksiä ja asukkaita.	<ul style="list-style-type: none"> Maakunnan kannalta tärkeät yhteysvälit ja yhteydet ulkomaille on määritetty. Parempien yhteyksien toteutumiseen on vaikutettu yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Yhteistyö

Maakuntavaltuuston tavoitteet vuodelle 2025

Tavoite	Mittarit
Tarkennamme lisäarvoa tuottavaa yhteistyötä Länsi-Suomen maakuntien kanssa.	<ul style="list-style-type: none"> Länsi-Suomella on yhteinen ohjelma kehittämisen ja edunvalvonnan perusteeksi. Yhteisten kannanottojen määrä.
Toteutamme tiiviimpää vuoropuhelua jäsenkuntiemme kanssa Hämeen liiton toiminnasta uudessa aluekehittämisen ja aluetoimijoiden tilanteessa.	<ul style="list-style-type: none"> Hämeen liiton vierailut jäsenkuntien valtuustoihin on aloitettu. Jäsenkuntien kuntajohdon ja Hämeen liiton johdon strategiset toimintalinjaukset on tehty.
Varmistamme osaltamme, että Häme EU Office toimii solmukohtana ylläpitäjiensä EU-toiminnoille. EU Office tuo konkreettista lisäarvoa Hämeen liitolle.	<ul style="list-style-type: none"> Ylläpitäjät ovat hyödyntäneet EU Officen asiantuntemusta: koulutusten määrä, tapaamisten määrä Maakunnan kansainvälisten rahoitushakemusten määrä EU Office on toiminut Hämeen liiton edunvalvonnan ja yhteistyön linkkinä EU-organisaatioiden suuntaan: tapaamisten määrä
Teemme viestinnän eri keinoin Hämeen liiton toimintaa tunnetummaksi luottamushenkilöille, jäsenkunnille ja muille sidosryhmille.	<ul style="list-style-type: none"> Sidosryhmäkysely, luottamuksen ja maineen mittarit Medianäkyvyys Uutiskirjeen tilausmäärät, avausprosentti, lukuprosentti Sosiaalisen median perusmittarit: tavoittavuus, katselukerrat
Sovimme uuden elinvoimakeskuksen kanssa yhteistyön muodot ja priorisoimme sisällöt.	<ul style="list-style-type: none"> Tapaamiset ovat toteutuneet. Yhteistyön muodot ja sisällöt on sovittu.
Selvitämme mahdollisuudet maakuntamielikuvatyön toteuttamiselle (brändityö)	<ul style="list-style-type: none"> Sidosryhmäkeskustelut

Suunnitelmavuodet 2026–2027

Tavoite	Mittarit
Jatkamme vuonna 2025 aloitettua vuoropuhelua Hämeen liiton jäsenkuntien uusien valtuustojen kanssa.	<ul style="list-style-type: none"> Jäsenkuntien valtuutettujen tietoisuus Hämeen liiton toiminnan sisällöstä ja toimintaperiaatteista on lisääntynyt.

Kehittäminen 1/2

Maakuntavaltuuston tavoitteet vuodelle 2025

Tavoite	Mittarit
Saamme vaihemaakuntakaavan luonnoksen valmiiksi ja asetamme sen nähtäville.	<ul style="list-style-type: none"> Kaavan luonnos on nähtävillä.
Saamme maakuntaohjelman 2026–2029 valmiiksi.	<ul style="list-style-type: none"> Maakuntavaltuusto on hyväksynyt maakuntaohjelman.
Vaikutamme valtakunnalliseen Liikenne12-suunnitelmaan ja investointiohjelmaan Kanta-Hämeelle tärkeiden hankkeiden edistämiseksi.	<ul style="list-style-type: none"> Liikenne12-suunnitelmassa vuosille 2025–2036 on huomioitu ja tunnistettu Kanta-Hämeelle tärkeät teemat.
Toteutamme EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelmaa Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027	<ul style="list-style-type: none"> Rahoitushaut on järjestetty. Maakuntaohjelman älykkään erikoistumisen strategian mukaisia hankkeita on rahoitettu.
Edistämme maakunnallista ilmastonmuutoksen hillintää ja ilmastonmuutoksen sopeutumisen työtä.	<ul style="list-style-type: none"> Maakunnallinen ilmastonmuutoksen sopeutumissuunnitelma on valmistunut. Ilmastovahti on aktiivisessa käytössä kunnissa ja muilla maakunnan toimijoilla: Toimenpiteiden määrä jatkaa kasvua.
Vahvistamme maakunnan tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan (TKI) vaikuttavuutta ja ekosysteemistä toimintatapaa.	<ul style="list-style-type: none"> Osallistumisten määrä valittuihin verkostoihin. Rahoituksen määrän kohdentuminen Kanta-Hämeeseen.

Kehittäminen 2/2

Suunnitelmavuodet 2026–2027

Tavoite	Mittarit
Kaavasta saadut lausunnot ja muistutukset huomioidaan kaavaehdotuksen valmistelussa. Saamme vaihemaakuntakaavan valmiiksi hyväksymistä varten.	<ul style="list-style-type: none"> Maakuntavaltuusto on hyväksynyt vaihemaakuntakaavan.
Edistämme maakuntaohjelman tavoitteiden täyttymistä.	<ul style="list-style-type: none"> Hankkeet etenevät suunnitellusti.
Päivitämme Kanta-Hämeen omaa liikennejärjestelmäsuunnitelmaa.	<ul style="list-style-type: none"> Kanta-Hämeen liikennejärjestelmäsuunnitelma on valmistunut.
Järjestämme vuosittain rahoitushakuja.	<ul style="list-style-type: none"> Toteutuneet rahoitushaut.
Ilmastovahti on edelleen aktiivisessa käytössä.	<ul style="list-style-type: none"> Toimenpiteiden määrä lisääntyy.
TKI-panostukset maakunnassa lisääntyvät.	<ul style="list-style-type: none"> Kanta-Hämeen TKI-panostukset ovat samalla tasolla muiden maakuntien kanssa.

Yksilö – Organisaatio – Verkosto

Maakuntavaltuuston tavoitteet vuodelle 2025

Tavoite	Mittarit
Hämeen liitto on houkutteleva työnantaja.	<ul style="list-style-type: none"> • Laadukkaiden hakemusten määrä avoimiin työpaikkoihin • Asiantuntijoiden pysyvyys Hämeen liiton työntekijöinä • Henkilöstöraportti • Työtyytyväisyyskysely
Hämeen liitolla on ajantasaiset työvälineet ja -menetelmät.	<ul style="list-style-type: none"> • Työvälineitä on päivitetty. • Tarpeellisia menetelmiä on otettu käyttöön.
Teemme tavoitteellisen ja laadukkaan Hämeen liiton organisaatiostrategian, osallistaen henkilöstöä ja sidosryhmiä.	<ul style="list-style-type: none"> • Sidosryhmäkysely • Henkilöstökysely • Luottamuksen, maineen ja brändin mittaaminen • Strategiaprosessin arviointi
Olemme tiedolla johtamisen asiantuntija	<ul style="list-style-type: none"> • Maakuntaohjelman mittaristo ja seuranta • Aluekehityksen tilannetta seurataan systemaattisesti osa-alueittain • Tiedolla johtamisen webinaarit ja osallistujamäärät kvartaaleittain • Tarvittavat faktat on tuotu päätöksenteon perustaksi

HÄMEEN LIITTO
Regional Council of Häme

Talousarvio perusteluineen vuodelle 2025 ja taloussuunnitelma vuosille 2025–2027

Talousarvion yleisperustelut ja sitovuusaste

Hämeen liiton talousarvio laaditaan kuntalain ja kirjanpitolain edellyttämällä tavalla. Toimintasuunnitelmassa esitetään toiminnalliset tavoitteet sekä niiden toteuttamiseksi osoitettavat resurssit. Kuntalain mukaan kuntayhtymän toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota, johon on sisällytettävä käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Talousarvion sekä siihen mahdollisesti tehtävät muutokset päättää valtuusto.

Käyttötalousoosassa maakuntavaltuusto hyväksyy sitovasti toimintakatteen seuraaville tulosalueille:

- Luottamushenkilöhallinto (valtuusto, tarkastuslautakunta ja hallitus)
- Operatiivinen toiminta
- Projektit

Hämeen liiton hallinnoimat projektit tukevat liiton tavoitteiden saavuttamista ja tehtävien toteuttamista. Niiden talousarviot yhteensä esitetään erikseen ulkopuolisen kohdennetun rahoituksen ja siitä seuraavan projektikohtaisen seuranta- ja raportointitarpeen vuoksi.

Talousarvio vuodelle 2025

Hämeen liiton lakisääteisen toiminnan taloudellisen perustan muodostavat jäsenkuntien maksut liitolle. Jäsenmaksujen muodostama taloudellinen perusta asettaa raamit Hämeen liiton toiminnalle ja sille asetettaville tavoitteille.

Käyttötalousosa

Käyttötalousosan toimintatuotoissa jäsenkuntien maksuosuudet vuonna 2025 ovat yhteensä 2.200.500 euroa. Kuntakohtaiset maksuosuudet voivat hieman muuttua, mikäli verotulojen kertymien suhteissa tapahtuu jäsenkuntien välillä muutoksia. Kuntien maksut käytetään luottamushenkilöhallinnon ja operatiivisen toiminnan toimintakulujen kattamiseen. Projektitoiminta rahoitetaan pääasiassa ulkopuolisella projektirahoituksella.

Kuntakuntakohtaiset jäsenmaksut määräytyvät viimeisimmän tiedossa olevan verovuoden kunnallis- ja yhteisöverokertymien suhteen mukaisesti. Jäsenkuntien maksuosuuksia esitetään korotettavaksi vuodelle 2025 yhteensä 50.000 eurolla. Korotuksella katetaan yhdessä säästötoimien kanssa kunnallisen alan palkkaratkaisun aikaansaama palkkakulujen nousu,

ICT-kulujen kasvu sekä vuonna 2025 odotettavissa olevaan kiinteistö oy:n remonttikulujen rahoittaminen.

Vaihemaakuntakaavan laatiminen on käynnistetty. Kaavoitustyön määräaikainen rahoitus 100.000 € sisältyy vuoden 2025 talousarvioesitykseen vuoden 2024 tapaan, mutta se laskutetaan vain toteutuneiden kulujen mukaisesti.

Käyttötalousoosan yksityiskohtaiset perustelut 1/3

Luottamushenkilöhallinto

Luottamushenkilöhallinto sisältää maakuntavaltuuston, tarkastuslautakunnan ja maakuntahallituksen toimintatuotot ja -kulut. Talousarviossa on varauduttu luottamushenkilöiden kokous- ja vuosipalkkioiden, matkakorvausten, ansionmenetykskorvausten sekä muiden kokouskustannusten maksamiseen.

Maakuntavaltuusto kokoontuu vuonna 2024 kahteen varsinaiseen kokoukseen, kevätkokoukseen ja syyskokoukseen. Niiden lisäksi varaudutaan yhden valtuustoseminaarin kustannuksiin.

Tarkastuslautakunta varautuu pitämään viisi kokousta. Lisäksi varaudutaan sopimuksen mukaisiin tilintarkastuspalkkioihin sekä lautakunnan jäsenten ajankohtaiskoulutukseen.

Maakuntahallituksen osalta talousarviossa on varauduttu yhteentoista kokouskertaan vuonna 2025. Lisäksi on varauduttu hallituksen työseminaarin pitämiseen.

Luottamushenkilöhallinnon toimintakuluihin vuodelle 2025 on varattu yhteensä 125.000 euroa. Vastaavasti myös jäsenkuntien jäsenmaksuja kohdennetaan luottamushenkilöhallintoon 125.000 euroa, joka muodostaa luottamushenkilöhallinnon toimintatuotot.

Käyttötalouden yksityiskohtaiset perustelut 2/3

Operatiivinen toiminta

Liiton operatiivinen toiminta on organisoitu kolmelle vastuualueelle:

- Edunvalvonta
- Kehittäminen
- Yhteistyö

Vastuualueiden määrärahat ovat yhteisiä. Myös operatiivinen työ tavoitteiden saavuttamiseksi ylittää merkittävässä määrin liiton vastuualueiden rajat.

Operatiivisen toiminnan toimintakulut vuonna 2025 arvioidaan olevan yhteensä 2 045 500 euroa. Operatiivisen toiminnan toimintatuotot ovat yhteensä 2 026 500 euroa. Jäsenkuntien maksuosuuksia kohdennetaan operatiiviseen toimintaan 1 975 500 euroa.

Henkilöstökulut 1 437 700 euroa muodostavat 70 prosenttia operatiivisen toiminnan kuluista. Palvelujen ostoihin on varattu 512 300 euroa ja niiden osuus on 25 prosenttia operatiivisen toiminnan toimintakuluista. Palveluiden ostoihin sisältyvät muun muassa asiantuntija- ja konsulttipalvelusten hankinnat, ICT-palveluiden osto, talous- ja henkilöstöhallinnon palveluiden osto, painatusten ja ilmoitusten kustannukset, posti- ja telepalvelut, puhtaanapito, rakennusten ja koneiden kunnossapito sekä liiton yhteistoimintaosuuksien rahoitus.

Käyttötalouden yksityiskohtaiset perustelut 3/3

Projektit

Hämeen liitto voi ottaa toteutettavakseen Hämeen liiton strategian mukaisia projekteja, jotka edistävät maakunnan kehittämiselle asetettujen tavoitteiden saavuttamista ja jotka ovat sellaisia, joiden toteuttaminen liiton hallinnoimana on tarkoituksenmukaista maakunnan näkökulmasta.

Vuonna 2025 projektien toimintatuotot ovat 458 300 euroa ja toimintakulut samoin 458 300 euroa. Projektien menot katetaan lähes kokonaan erillisellä projektirahoituksella, joten projekteilla ei ole vaikutusta jäsenkuntien maksuosuuksiin.

Investointiosa

Investointiosassa ei esitetä tehtäväksi uusia varauksia.

Rahoitusosa

Rahoitusosassa ei ole sitovia määrärahoja. Rahavarojen muutos on -18 500 euroa.

Tuloslaskelma

Vuodelle 2025 laaditussa talousarviossa toimintatuottoja on laskettu kertyvän yhteensä 2 609 800 euroa. Toimintatuotoista 84,3 prosenttia on jäsenkuntien maksuosuuksia, joita on laskettu saatavan yhteensä 2 200 500 euroa. Tukien ja avustusten määrä on 364 300 euroa.

Talousarvion mukaiset vuoden 2025 toimintakulut ovat 2 628 800 euroa. Toimintakuluista henkilöstökulujen osuus on 1 734 295 euroa eli 66 prosenttia. Henkilöstökuluihin sisältyvät henkilökunnan palkkojen ja sivukulujen lisäksi luottamushenkilöiden palkkiot sivukuluineen. Palvelujen ostojen osuus kuluista on 749 505 euroa eli 29 prosenttia. Aineiden ja tarvikkeiden hankintojen osuus on 24 000 euroa (1 prosenttia) ja muiden toimintakulujen osuus 121 000 euroa (5 prosenttia) toimintakuluista.

Vuoden 2025 toimintatuottojen ja -kulujen erotus, toimintakate, on -19 000 euroa ja vuosikate -18 500 euroa. Vuoden 2025 tilikauden tulokseksi tulee suunnitelman mukaan -24 600 euroa ja poistoerojen muutosten jälkeen vuonna 2025 Hämeen liitolle jää -5 120 euroa alijäämää.

Talousarviotaulukot vuodelle 2025 ja suunnitelmavuosille 2025–2027

Taulukko: Käyttötalousosa

Käyttötalousosa							
		MUUTETTU			Muutos-%		
	TP 2023	2024	2025		TA 2024- TA 2025	TS 2026	TS 2027
LIITON TOIMISTO							
Luottamushenkilöhallinto							
Toimintatulot	135 000	135 000	125 000		-7,4	125 000	125 000
Toimintamenot	90 775	135 000	125 000		-7,4	125 000	125 000
Toimintakate	44 225	0	0			0	0
Operatiivinen toiminta							
Toimintatulot	2 170 979	1 991 000	2 026 500		1,8	2 026 500	2 026 500
Toimintamenot	2 250 143	2 009 900	2 045 500		1,8	2 040 800	2 042 000
Toimintakate	-79 164	-18 900	-19 000		0,5	-14 300	-15 500
Projektit							
Toimintatulot	263 443	594 334	458 300		-22,9	358 300	175 800
Toimintamenot	272 690	594 334	458 300		-22,9	358 300	175 800
Toimintakate	-9 247	0	0			0	0
YHTEENSÄ							
Toimintatulot	2 569 421	2 720 334	2 609 800		-4,1	2 509 800	2 327 300
Toimintamenot	2 613 608	2 739 234	2 628 800		-4,0	2 524 100	2 342 800
Toimintakate	-44 187	-18 900	-19 000		0,5	-14 300	-15 500
(valtuuston sitovuustaso tummennettu)							

Taulukko: Tuloslaskelma

Tuloslaskelma					
		MUUTETTU			
	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot					
Myyntituotot	2 058 216	2 150 500	2 200 500	2 100 500	2 100 500
Tuet ja avustukset	264 449	500 334	364 300	364 300	181 800
Muut toimintatuotot	246 757	69 500	45 000	45 000	45 000
Toimintatuotot	2 569 422	2 720 334	2 609 800	2 509 800	2 327 300
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	1 613 615	1 755 446	1 734 295	1 729 195	1 612 195
Palvelujen ostot	843 199	843 673	749 505	649 805	634 005
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	31 246	25 850	24 000	24 100	20 100
Muut toimintakulut	125 548	114 265	121 000	121 000	76 500
Toimintakulut	2 613 608	2 739 234	2 628 800	2 524 100	2 342 800
Toimintakate	-44 186	-18 900	-19 000	-14 300	-15 500
Rahoitustuotot ja -kulut	5 272	500	500	500	500
Vuosikate	-38 914	-18 400	-18 500	-13 800	-15 000
Suunnitelmanmukaiset poistot	-6 808	-6 807	-6 100	-3 450	0
Tilikauden tulos	-45 722	-25 207	-24 600	-17 250	-15 000
Poistoeron muutos	5 207	5 207	4 480	2 250	0
Varausten muutos	0	0	0	0	0
Rahastojen muutos	15 000	20 000	15 000	15 000	15 000
Tilikauden yli/alijäämä	-25 515	0	-5 120	0	0

Taulukko: Investointiosa

Investointiosa					
Toimielin:	Maakuntahallitus				
Tehtävä:	Operatiivinen toiminta				
	Tilinpäätös	Talousarvio	Talousarvio	Taloussuunnitelma	
	2023	2024	2025	2026	2027
Menot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nettomenot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Taulukko: Rahoitusosa

Rahoitusosa		TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate		-38 915	-18 400	-18 500	-13 800	-15 000
Satunnaiset erät	+/-					
Tulorahoituksen korjaukset	+/-					
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-					
Rahoitusosuudet investointimenoihin	-					
Pysyvien vastaavien						
hyödykkeiden luovutustulot	-					
Toiminnan ja investointien rahavirta		-38 915	-18 400	-18 500	-13 800	-15 000
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäys	-					
Antolainasaamisten vähennys						
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	+					
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-					
Lyhytaikaisten lainojen muutos	+/-					
Oman pääoman muutokset						
Muut maksuvalmiuksien muutokset		588 785				
Rahoituksen rahavirta		0	0	0	0	0
Rahavarojen muutos		549 870	-18 400	-18 500	-13 800	-15 000
Lainakanta 31.12.		-	-	-	-	-

Taulukko: Jäsenkuntien maksuosuudet vuodelle 2025

Jäsenkuntien maksuosuusarvio vuodelle 2025							
	Kunnallisverot 2021 euro	Yhteisöverot 2021 euro	Verot yhteensä euro	%	Maksuosuus 2025	Vaihemaakun- takaava 2025	Maksuosuus yht. 2025
FORSSA	54 258 326	6 639 092	60 897 418	8,56	179 803	8 560	188 363
HATTULA	36 817 481	2 194 182	39 011 663	5,48	115 107	5 480	120 587
HAUSJÄRVI	31 372 057	1 868 680	33 240 737	4,67	98 093	4 670	102 763
HUMPPILA	6 841 187	719 779	7 560 966	1,06	22 265	1 060	23 325
HÄMEENLINNA	264 469 980	30 813 962	295 283 942	41,50	871 708	41 500	913 208
JANAKKALA	61 478 217	4 149 698	65 627 915	9,22	193 666	9 220	202 886
JOKIOINEN	18 237 250	2 315 354	20 552 604	2,89	60 704	2 890	63 594
LOPPI	27 873 762	3 048 657	30 922 419	4,35	91 372	4 350	95 722
RIIHIMÄKI	111 298 951	14 677 973	125 976 924	17,70	371 789	17 700	389 489
TAMMELA	21 492 778	2 522 111	24 014 889	3,38	70 997	3 380	74 377
YPÄJÄ	7 922 768	516 965	8 439 733	1,19	24 996	1 190	26 186
YHTEENSÄ	642 062 757	69 466 453	711 529 210	100,00	2 100 500	100 000	2 200 500
Luottamushenkilöhallinto		125 000					
Liiton operatiivinen toiminta		1 975 500					
Vaihemaakuntakaava		100 000					
Projektit		0					
Yhteensä		2 200 500					
Lähde: Verohallinto 7.11.2022							

Taulukko: Taseen yli-/alijäämän kehittyminen

Taseen yli-/alijäämän kehittyminen										
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Taseen yli-/alijäämä. 1 000 €	885	1023	1038	1257	1257	1257	1258	1258	1259	1144

Taulukko: Taloussuunnitelmavuodet

Taloussuunnitelmavuodet	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Luottamushenkilöhallinto	135 000	135 000	125 000	125 000	125 000
Liiton operatiivinen toiminta	1 915 500	1 915 500	1 975 500	1 975 500	1 975 500
Vaihemaakuntakaava	0	100 000	100 000	0	0
Projektit	0	0	0	0	0
	2 050 500	2 150 500	2 200 500	2 100 500	2 100 500

HÄMEEN LIITTO
Regional Council of Häme

Asiantuntijuus
intohimona.